

Listy do J.

**Wkraczam na cieniutki, kruchy lód. Myśla-
łem dziś o przyjemnościach, ciepłe, zapachu
spizarni, znanym, zapominanym uczuciu
zatapiania się w fantazji. Przesyłam Ci kadr
z filmu. Pierwszego najlepszego na mojej
liście od lat, niezmiennie.**

Kruchy lód dlatego, że nic nowego nie wymy-
słę, mógłbym powtarzać: że kino absolutne,
fresk epicki, dzieło wszechstronne, genialne,
zatapiające... Przeżyłem to. Widziałem ten film
naście razy, mając naście lat. Dawno temu,
nie w Ameryce. Teraz, dziś, bałbym się go obej-
rzeć — lód kruchy, spękania pod ciężarem
pomyślonych kroków. W sumie nie oddaliłem
się zbyt daleko, co gorsza.

Ponad trzy godziny i czterdzieści minut pro-
jekcji i miliony sekund po projekcji... Seans
miał kwadrans przerwy, pewnie na papierosa
lub dwa (choć wtedy nie paliłem), głupio zresz-
tą wypadała, a może celowo — film cięty był
na nierówne rozdziały dokładnie na scenie
gwałtu w limuzynie, gdy dorośli Noodles
i Deborah rozstają się na zawsze. Przeznaczeni
sobie, jak chciałby widz (ja). Nie wiem: który
z siedmiu scenarzystów, a może sam mistrz
niepiesznych ujęć tak zdecydował?

Jak w peryskopie-kalejdoskopie: w niecałe
cztery godziny pokazane całe życie! Od razu
kupiłem bilet na następny seans, to nie mogło
się skończyć. I te wypieki na policzkach... aż
wstyd wspominać. Owszem, życie gangster-
skie, przygodowe, ale też uczuciowe (nie mniej
przygodowe), słodkie, gorzkie, kwaśne, gwał-
towne, brutalne, cikliwe, z trwogą, męstwem,
żartem, serio (zaglądam do słownika i sporo
tam jeszcze słów). Prawdziwe i (bo) zmyślone:
kino totalne dla mnie wtedy, nadal, jeśli dasz
zgodę na zwycięstwo iluzji. Miłe uczucie.
Tak. Przeżycie. Bo historia wieloaktowa, no
i oni: trójka głównych bohaterów! Los i konse-
kwencje wyborów. Na zdjęciu, które Ci ślę, nie
ma Maksa. Jest gdzieś niedaleko, cały czas.
Tworzą trójkąt, czyli dwie pary: miłość i przy-
jaźń. W tym filmie nie do pogodzenia. I tym
razem reżyseruje nie ślepe przeznaczenie, lecz
ktoś, kto doskonale wie, że zmierza do finału
i daje sobie czas, by zawrócić do początku
i objąć jak najwięcej z tego, co się zdarzyło,
zdarza, mogłoby się zdarzyć — nie tylko we
śnie czy scenariuszu. To naiwne, co piszę, co
zapamiętałem, co mi zostało. Kinowe emocje.
Patrzę na zdjęcie i zapominam, że te dojrzałe
dzieci to aktorzy. Że to fikcja w fikcji.
A tu żyć prawdziwie trzeba, nie? / d.

Młody Noodles
Scott Schutzman Tiler (ur. 1971)

Młoda Deborah
Jennifer Lynn Connelly (ur. 1970)

